

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

РОЛЬ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан, запроваджений в Україні у відповідь на повномасштабне вторгнення Російської Федерації 24 лютого 2022 року, створив безпрецедентні виклики для забезпечення соціальної справедливості. Соціальна справедливість у цьому контексті передбачає рівний доступ до основних ресурсів, захист прав вразливих груп населення та підтримку тих, хто постраждав від війни. Ключовими акторами у забезпеченні цих принципів, заповнюючи прогалини, де державні інституції не завжди можуть оперативно реагувати, стали волонтерські організації.

Волонтерський рух в Україні набув нового імпульсу після початку повномасштабної війни. За даними Волонтерської Платформи, створеної Українською Волонтерською Службою, ЮНІСЕФ та SoftServe, з лютого 2022 року до волонтерських ініціатив долучилися понад 400 тисяч українців, а платформа зареєструвала близько 50 тисяч запитів на волонтерські можливості [4]. Це свідчить про високий рівень суспільної мобілізації, що є основою для реалізації принципів соціальної справедливості.

Волонтерство в Україні характеризується самоорганізацією та орієнтацією на конкретні потреби. Як зазначає дослідження, проведене Національним інститутом стратегічних досліджень, волонтерські рухи діють за принципами нових соціальних рухів (НСР), що відрізняються від традиційних громадських організацій гнучкістю, швидкою реакцією на кризові ситуації та орієнтацією на гуманістичні цінності, такі як справедливість і солідарність [5]. У воєнний час ці організації стали не лише постачальниками гуманітарної допомоги, але й активними захисниками прав людини, сприяючи зменшенню соціальної нерівності.

Волонтерські організації в Україні виконують широкий спектр завдань, спрямованих на забезпечення соціальної справедливості. Згідно з інформацією від Національної соціальної сервісної служби України, волонтери надають підтримку малозабезпеченим, багатодітним сім'ям, особам з інвалідністю, людям похилого віку, внутрішньо переміщеним особам (ВПО) та жертвам воєнних дій [2].

Волонтери забезпечують їжею, одягом, медикаментами та засобами гігієни тих, хто опинився у складних життєвих обставинах. Наприклад, за даними відкритих джерел, у період з січня по травень 2022 року

волонтерські організації доставили 3,9 тис. тонн гуманітарної допомоги від 29 країн-донорів [1].

Волонтерські медичні команди працюють на прифронтових територіях, надаючи безкоштовну допомогу як військовим, так і цивільним. Крім того, волонтери організують психологічну реабілітацію для поранених і їхніх сімей, що є важливим для відновлення соціальної рівноваги [2].

Волонтери відіграють ключову роль у евакуації людей із зон бойових дій та наданні допомоги переселенцям. За даними ПРООН, близько 1,4 млн ВПО, зокрема 400 тис. маломобільних осіб, потребують соціальних послуг, і волонтерські організації допомагають забезпечити їхні базові потреби [1].

Волонтерські ініціативи підтримують права жінок, меншин та інших маргіналізованих груп, що сприяє європейським стандартам соціальної справедливості. Наприклад, екологічні та соціальні волонтерські проєкти, які не пов'язані з фронтом, зосереджені на боротьбі з корупцією, захисті прав меншин і гендерній рівності [3].

Волонтери працюють над створенням безбар'єрного середовища в шпиталях і містах, що є критично важливим для осіб з інвалідністю, кількість яких зросла через війну [2].

Ці напрями діяльності демонструють, що волонтерські організації не лише реагують на нагальні потреби, але й сприяють довгостроковим змінам, спрямованим на забезпечення рівних можливостей для всіх громадян.

Волонтерські організації в Україні відіграють ключову роль у забезпеченні соціальної справедливості в умовах воєнного стану. Вони не лише надають гуманітарну допомогу та підтримку вразливим групам, але й сприяють адвокації прав людини, зменшенню соціальної нерівності та зміцненню громадянського суспільства.

Література

- 1. Війна вимагає негайного покращення моделі надання соціальних послуг в Україні. ПРООН. URL: <https://www.undp.org>*
- 2. Волонтерство. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/volonterstvo>*
- 3. Волонтерство в Україні: океан можливостей чи море викликів? Українська Волонтерська Служба. URL: <https://volunteer.country>*
- 4. Волонтерська Платформа об'єднала 400 тисяч українців довкола допомоги Україні. ЮНІСЕФ. URL: <https://www.unicef.org>*
- 5. Потапенко, В., Двігун, А. Аналіз українського волонтерства на основі методології нових соціальних рухів. Київ: Центр внутрішньополітичних досліджень НІСД, 2022. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/analiz-ukrayinskoho-volonterstva-na-osnovi-metodolohiyi-novykh-sotsialnykh>*